

Liepājas pirmsskolas izglītības iestāde "Brīnumzeme"

Evalda Rimbenieka iela 1, Liepāja, LV-3401, tālr. +371 63423432, brinumzeme@liepaja.edu.lv

APSTIPRINU:

Liepājas pirmsskolas izglītības
iestādes "Brīnumzeme"
vadītāja Svetlana Sehina
2025. gada 18. augustā

KĀRTĪBA PAR VADĪTĀJA UN PERSONĀLA RĪCĪBU, JA TIEK KONSTATĒTA VARDARBĪBA PRET IZGLĪTOJAMO

Liepājā

*Izdota saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72. panta pirmās daļas 2. punktu,
Bērnu tiesību aizsardzības likuma 73. pantu,
Ministru kabineta 2023. gada 22. augusta noteikumiem
Nr. 474 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo
profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība
izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos",
Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1613
"Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam,
kurš cietis no prettiesiskām darbībām"*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Liepājas pirmsskolas izglītības iestādes "Brīnumzeme" (turpmāk tekstā – iestāde) kārtības "Kārtība par vadītāja un personāla rīcību, ja tiek konstatēta vardarbība pret izglītojamo" (turpmāk tekstā – kārtība) mērķis ir novērst jebkāda veida vardarbību pret izglītojamo (turpmāk tekstā – bērns), radot drošu vidi bērna personības attīstībai.
2. Darbā ar bērnu konfliktsituāciju risināšanā tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par bērnu ieguvis iestādes personāls (turpmāk – pedagogs un/vai darbinieks), ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie iestādes vadītāja.
3. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.
4. Vardarbība šīs kārtības izpratnē ir visu veidu fiziska vai emocionāla cietsirdība, seksuāla izmantošana, pamešana novārtā vai cita veida izturēšanās, kas apdraud vai var apdraudēt bērna veselību, dzīvību, attīstību vai pašcieņu.

II. Rīcība, ja ir aizdomas par iespējamu vardarbību pret bērnu ģimenē

5. Ja iestādes pedagogs vai darbinieks, ir saņēmis informāciju no bērna par iespējamu vardarbību pret bērnu un/vai konstatējis jebkāda veida vardarbību pret bērnu, tad viņš:
 - 5.1. novērš apdraudējumu bērna veselībai un dzīvībai (ja nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību);
 - 5.2. sniedz bērnam nepieciešamo emocionālo atbalstu, veic sarunu ar bērnu par notikušo;
 - 5.3. par konstatēto nekavējoties rakstveidā informē vadītāju.
6. Iestādes vadītājs, izvērtējot saņemto informāciju, informē iestādes māsu/vispārējās aprūpes māsu (turpmāk tekstā – iestādes māsu).

7. Iestādes māsa veic bērna apskati, fiksē konstatētās vardarbības sekas, ja nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību.
8. Vadītāja par notikušo nekavējoties, bet ne vēlāk, kā tajā pašā dienā, rakstveidā (elektroniska dokumenta formā) informē Valsts policiju, bāriņtiesu un sociālo dienestu.
9. Pedagogam vai iestādes darbiniekam, veicot sarunu ar bērnu, ieteicams papildus izmantot ilustratīvus materiālus (attēlu sērijas, piktogrammas, video, u.c.), kas palīdzētu bērnam paust savas domas un emocijas.

III. Rīcība, ja bērns iestādē apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību

10. Ja bērns iestādē vai tās organizētajos vai atbalstītajos pasākumos apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, iestādes pedagogs vai darbinieks, kurš konstatējis apdraudējumu bērna drošībai, veselībai vai dzīvībai:
 - 10.1. novērš apdraudējumu bērna veselībai un dzīvībai;
 - 10.2. nodrošina cietušajam pirmās palīdzības sniegšanu, ja tas ir nepieciešams;
 - 10.3. informē iestādes māsu. Iestādes māsa veic cietušā apskati, fiksē konstatētās vardarbības sekas, ja nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību, par to informējot bērna vecākus;
 - 10.4. pēc tam, kad apdraudējums novērsts, nekavējoties, tiklīdz tas ir iespējams, par notikušo rakstveidā informē vadītāju.
11. Vadītāja rīcība:
 - 11.1. nodrošina bērnam, kurš apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, vai citiem minētā bērna grupas biedriem izglītības programmas apguvi citā telpā iestādes pedagoga klātbūtnē. Izglītības programmas apguve citā telpā var ilgt ne ilgāk kā līdz attiecīgās dienas beigām;
 - 11.2. nekavējoties informē par notikušo iesaistīto bērnu vecākus;
 - 11.3. nodrošina bērna rīcības iemeslu noskaidrošanu un konkrētu un izmērāmu turpmāko uzdevumu izstrādi sadarbībai ar vecākiem;
 - 11.4. rakstveidā (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta bērna vecākiem informāciju par viņa uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar iestādi;
 - 11.5. nodrošina bērna vajadzībām un situācijai atbilstoša atbalsta pasākumu plāna izstrādi un plānā ietvertu atbalsta pasākumu īstenošanas uzraudzību, kā arī informē dibinātāju par notikušo pasākumu un plānotajiem atbalsta pasākumiem;
 - 11.6. nepieciešamības gadījumā pieaicina Liepājas leklājušās izglītības atbalsta nodaļas speciālistus, lai nodrošinātu uzlabojumus bērna uzvedībā un mācībās;
 - 11.7. ar rīkojumu uzdod vardarbības gadījumā iesaistīto bērnu pedagogiem nodrošināt bērniem un viņu vecākiem nodarbības, kas veicina izpratni par cenošanu komunikācijai un sadarbībai, pozitīvas psiholoģiskas vides veidošanu. Nepieciešamības gadījumā piesaista Liepājas leklājušās izglītības atbalsta nodaļas speciālistus.
12. Ja atbalsta plānā ietvertu atbalsta pasākumu īstenošanas rezultātā bērna uzvedībā nav uzlabojumu vai vecāki nesadarbojas ar iestādi, vadītāja nodrošina šīs informācijas nosūtīšanu pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā deklarēta bērna dzīvesvieta, un, ja nepieciešams, nodrošina bērnam individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrādi un īstenošanu citā telpā vai citā laikā iestādes pedagoga klātbūtnē.

IV. Rīcība, ja vardarbības veicējs pret bērnu ir iestādes pedagogs vai darbinieks

13. Ja bērns ir informējis iestādes pedagogu vai darbinieku par iespējamu fizisku vai emocionālu vardarbību pret bērnu vai iestādes darbinieks ir konstatējis vardarbīgu rīcību pret bērnu no cita darbinieka puses, tad iestādes pedagogs vai darbinieks:
 - 13.1. novērš apdraudējumu bērna veselībai un dzīvībai (ja nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību);
 - 13.2. sniedz bērnam nepieciešamo emocionālo atbalstu, veic pārrunas ar bērnu par notikušo;
 - 13.3. nekavējoties par esošo situāciju rakstveidā informē vadītāju.
14. Vadītājs, izvērtējot saņemto informāciju, informē iestādes māsu.

15. Iestādes māsa veic bērna apskati, fiksē konstatētās vardarbības sekas, ja nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību, par to informējot bērna vecākus.
16. Vadītāja rīcība:
 - 16.1. nekavējoties lūdz pedagogam vai darbiniekam sniegt rakstveida paskaidrojumu par konkrēto situāciju;
 - 16.2. izvērtē saņemto informāciju un, ja tiek konstatēts, ka iestādes pedagogs vai darbinieks pieļāvis vardarbību pret izglītojamo, vadītājs nekavējoties rakstveidā (elektroniska dokumenta formā) par notikušo informē bērna vecākus un Bērnu tiesību aizsardzības centru;
 - 16.3. izvērtē saņemto informāciju un, ja tiek konstatēts, ka iestādes pedagogs vai darbinieks pieļāvis vardarbību pret bērnu, nodrošina, ka attiecīgais darbinieks tiek atstādināts no amata (no pienākumu pildīšanas) līdz dienai, kad stājies spēkā un kļuvis nepārsūdzams kompetentas institūcijas pieņemtais lēmums.
17. Ja bērna vecāki ir konstatējuši vai viņiem ir radušās aizdomas par iestādes pedagoga vai darbinieka iespējamu fizisku vai emocionālu vardarbību pret bērnu, tad vecāki raksta iesniegumu par notikušo iestādes vadītājam.
18. Vadītāja rīcība:
 - 18.1. izvērtējot saņemto informāciju, informē iestādes māsu. Iestādes māsa veic bērna apskati, fiksē konstatētās vardarbības sekas;
 - 18.2. nekavējoties lūdz pedagogam vai darbiniekam sniegt rakstveida paskaidrojumu par konkrēto situāciju;
 - 18.3. noskaidro un apkopo visu iespējamo papildu informāciju par situāciju, tostarp sarunā ar bērniem un situācijas lieciniekiem iegūto informāciju;
 - 18.4. ja ir pamatotas aizdomas vai vadītāja rīcībā ir informācija par to, ka iestādes pedagogs vai darbinieks pieļāvis vardarbību pret izglītojamo, nekavējoties rakstveidā ziņo Bērnu tiesību aizsardzības centram par iestādes darbinieka iespējamu fizisku vai emocionālu vardarbību pret bērnu;
 - 18.5. ja ir pamatotas aizdomas vai vadītāja rīcībā ir informācija par to, ka iestādes pedagogs vai darbinieks pieļāvis vardarbību pret izglītojamo, nodrošina, ka attiecīgais darbinieks tiek atstādināts no amata (no pienākumu pildīšanas) līdz dienai, kad stājies spēkā un kļuvis nepārsūdzams kompetentas institūcijas pieņemtais lēmums.

V. Darbinieku un vecāku iesaiste vardarbības prevencijas veicināšanā

19. Lai veicinātu vardarbības prevenciju iestādes vidē:
 - 19.1. iestāde veido pozitīvu psihosociālo vidi, lai attiecības starp bērniem, darbiniekiem, vecākiem un iestādes vadību tiktu balstītas savstarpējā cieņā un sadarbībā;
 - 19.2. iesaista bērnus noteikumu izveidošanā kopīgu aktivitāšu un sadarbības veicināšanai;
 - 19.3. veido skaidrus, godīgus un konsekventus iestādes un katras grupas iekšējās kārtības noteikumus, kas paredz sekas vardarbīgai uzvedībai;
 - 19.4. veicina bērnu piederības izjūtu iestādei;
 - 19.5. darbinieki pauž godīgu attieksmi un vienotas prasības ;
 - 19.6. nodrošina konsekventu pārraudzību vietās, kur pastāv vardarbības risks;
 - 19.7. iestādes pirmsskolas izglītības metodiskā sadarbībā ar grupu pedagogiem un iestādes māsu plāno, organizē un īsteno izglītojošus un preventīvus pasākumus un rotaļnodarbību aktivitātes vardarbības profilakses jautājumos bērniem un vecāku sapulcēs bērnu vecākiem.
20. Lai veicinātu vardarbības prevenciju, vecākiem:
 - 20.1. nepieļaut vardarbību ģimenē - veidot emocionāli siltas un atbalstošas attiecības, konstruktīvi risināt konfliktus, izvairīties no bērnu sodīšanas, apsmiešanas, ķircināšanas, u. c.;
 - 20.2. veicināt bērna autonomiju, spēju uzņemties atbildību un izstrādāt skaidrus noteikumus;
 - 20.3. informēt grupas pedagogu par apstākļiem, kas var izprovocēt bērnam agresīvu uzvedību, par bērna veselības stāvokli un jebkādiem citiem apstākļiem, kas var ietekmēt izglītības programmas apguvi un tajā iesaistītās personas;
 - 20.4. Whatsapp lietotnes grupās nerisināt personiska rakstura jautājumus, kuri attiecas uz bērniem un viņu vecākiem, pedagogiem un iestādes darbiniekiem;

- 20.5. neizmantot un neizpaust uzticētos vai citādā veidā iegūtos citu bērnu, vecāku un darbinieku personu datus un citu sensitīvu informāciju;
- 20.6. neizplatīt nepārbaudītu, nepatiesu, diskreditējošu informāciju (video, foto, rakstus) par iestādes bērniem un darbiniekiem publiskajā telpā, tajā skaitā sociālajos tīklos;
- 20.7. konfliktsituācijas risināt bez bērnu klātbūtnes:
 - 20.7.1. domstarpības ar citiem bērniem vai to vecākiem risināt tikai ar pedagoga vai iestādes vadības līdzdalību;
 - 20.7.2. domstarpību gadījumā ar grupas personālu situāciju risināt ar iestādes vadītāja līdzdalību.
- 20.8. Tiklīdz ir iespējams ziņot pedagogam, ja tiek novērota jebkāda vardarbības izpausme starp bērniem.
- 20.9. Tiklīdz ir iespējams ziņot iestādes vadītājam, ja vecākam ir aizdomas vai tiek novērota iestādes darbinieka nekompetenta rīcība vai vardarbības izpausmes.
- 20.10. Veikt bērna elektronisko ierīču lietošanas pārraudzību un satura kontroli.
- 20.11. Grupas pedagogiem iepazīstināt bērnu vecākus ar iestādes pozitīvās disciplinēšanas metodēm.
- 20.12. Nepieciešamības gadījumā saņemt atbalsta personāla konsultācijas (logopēds, iestādes māsa).

VI. Noslēguma jautājumi

21. Pirms bērna uzņemšanas iestādē un katru gadu septembrī vecāki iepazīstas ar kārtību un apliecina to ar savu parakstu, norādot datumu.
22. Iestādes darbinieki, uzsākot darba tiesiskās attiecības, un katru gadu atkārtoti iepazīstas ar kārtību un apliecina to ar savu parakstu, norādot datumu.
23. Kārtība ir izvietota pirmā stāva gaitenī mapē "Iekšējie normatīvie akti", iestādes mājaslapā www.brinumzeme.liepaja.edu.lv sadaļā "Dokumenti" un tiešsaistes sistēmā Eliis sadaļā "Dokumenti" mapē "Noteikumi un kārtības".
24. Atzīt par spēkā neesošu iestādes 2025. gada 02. janvāra kārtību "Kārtība par vadītāja un personāla rīcību, ja tiek konstatēta vardarbība pret izglītojamo".